

Spis treści

13 Wprowadzenie

Sto dwadzieścia milionów dzieci w oku cyklonu

Część pierwsza

Nędza człowieka jako skutek bogactwa ziemi

27 Gorączka złota, gorączka srebra

27 – Znak krzyża na rękojeściach mieczy; 32 – Tajemniczo uzbrojeni powracali bogowie; 36 – „Niby wygłodniałe świnie pożądają złota”; 38 – Przepych Potosi: faza srebra; 41 – Hiszpania miała krowę, którą doił kto inny; 48 – Podział zadań między konia a jeźdźcę; 53 – Ruiny Potosi: faza srebra; 61 – Krew i łzy, choć papież zdecydował, że Indianie jednak mają duszę; 68 – Gniewna tęsknota za Tupakiem Amaru; 73 – Wielki Tydzień nie przynosi Indianom zmartwychwstania; 79 – Vila Rica do Ouro Preto: złote Potosi; 85 – Wpływ brazylijskiego złota na postęp w Anglii

89 Król cukier oraz inni agrarni monarchowie

89 – Plantacje, latyfundia i przeznaczenie; 92 – Jak zamordowano ziemię na północnym wschodzie Brazylii; 100 – Cukrowe pałace na wypalonej kubańskiej ziemi; 105 – Rewolucja wobec systemowej niemocy; 108 – Cukier był nożem, ale to imperium było zabójcą; 114 – Dzięki karalbskim niewolnikom powstały armaty Washingtona i maszyna parowa Watta; 120 – Tęcza jako droga powrotna do

Gwinei; **125** – Handel parobkami; **127** – Faza kauczuku: Caruso otwiera monumentalny teatr w dżungli; **131** – Plantatorzy kakao zapalali cygara od banknotów o wartości pięciuset tysięcy reali; **135** – Tania siła robocza: przypadek bawełny; **138** – Tania siła robocza: przypadek kawy; **142** – Rynkowe notowania kawy skutkują niszczeniem zbiorów i wyznaczają rytm zawierania ślubów; **146** – Dziesięć lat, które wykrwawiły Kolumbię; **151** – Magiczna różdżka światowego rynku budzi Amerykę Środkową; **153** – Piracki abordaż; **157** – Kryzys lat trzydziestych: „Większą jest zbrodnią zabić mrówkę, niż zabić człowieka”; **161** – Kto rozpętał piekło w Gwatemali?; **165** – Pierwsza reforma rolna w Ameryce Łacińskiej: półtora wieku niepowodzeń José Artigasa; **171** – Artemio Cruz i powtórna śmierć Emiliana Zapaty; **179** – Latyfundium pomnaża głód zamiast chleba; **185** – Trzynaście kolonii z Północy, czyli jak ważne jest urodzić się nieważnym

190 Podziemne źródła władzy

190 – Amerykańska gospodarka potrzebuje latynoamerykańskich minerałów jak płuca powietrza; **192** – Bogactwa mineralne jako siła napędowa zamachów stanu, rewolucji, afer szpiegowskich i przygód w amazońskiej dżungli; **197** – Jak pewien niemiecki chemik pokonał zwycięzców wojny o Pacyfik; **203** – Chile w uścisku między; **206** – Cyna, wszędzie cyna; **213** – Brazylia w uścisku żelaza; **218** – Ropa naftowa: klątwy i wyzwania; **230** – Jezioro Maracaibo w dziobach wielkich metalowych sępów

Część druga

**Postęp to podróż, która tylko nielicznym
pozwala dotrzeć do celu**

241 Historia wczesnej śmierci

241 – Brytyjskie okręty wojenne fetowały niepodległość z rzeki;
244 – Rozmiary przemysłowego dzieciobójstwa; **249** – Protekcjo-

nizm i wolny handel w Ameryce Łacińskiej: krótki lot Lucasa Alamána;
253 – Partyzanckie lance i nienawiść, która przeżyła Juana Manuela de Rosasa; **260** – Wojna paragwajska udaremniła jedyną udaną próbę niezależnego rozwoju; **272** – Pożyczki i kolej jako narzędzia ekonomicznej deformacji Ameryki Łacińskiej; **276** – Protekcjonizm i wolny handel w Stanach Zjednoczonych: sukces nie był dziełem niewidzialnej ręki

282 Współczesna struktura wyzysku

282 – Talizman bez mocy; **286** – To strażnicy otwierają bramy: fatalna nieużyteczność lokalnej burżuazji; **294** – Czyja flaga powiewa nad maszynami?; **300** – Bombardowanie prowadzone przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy ułatwia desant konkwistadorom; **305** – Stany Zjednoczone strzegą swoich oszczędności, swobodnie rozporządzając cudzymi: inwazja banków; **307** – Imperium, które importuje kapitały; **310** – Technokraci egzekwują „pieniądze albo życie” skuteczniej niż *marines*; **322** – Industrializacja nie modyfikuje rozkładu nierówności na światowym rynku; **331** – Bogini technologia nie zna hiszpańskiego; **336** – Marginalizacja ludzi i regionów; **342** – Integracja Ameryki Łacińskiej pod flagą w paski i gwiazdki; **351** – „Nigdy nie będziemy szczęśliwi, nigdy!”, prorokował Simón Bolívar

355 Siedem lat później

383 Artur Domosławski: Historia pewnego nieporozumienia

393 Tłumaczenia wykorzystane w polskim tekście

395 Przypisy